

Suomen ruotsinkielistä kulttuuria tukemassa

■ Martin Ginström

Svenska litteratursällskapet i Finland (SLS) perustettiin vuonna 1885 kansalliskirjailija Johan Ludvig Runebergin muistoksi. Seuran tehtävänä oli edistää Suomen ruotsinkielistä kulttuuria, ja ajatuksena oli jo alusta alkaen että SLS ylläpitäisi myös kirjastoa. Niin sanottu Runeberg-kirjasto toteutui vuonna 1900, kun seura oli saanut lahjoituksena J. L. Runebergin teosten saksankieliset käännökset. Runeberg-kirjastoa kartutettiin aluksi seuran jäsenten akateemisten suhdeverkkojen kautta. Runeberg-kokoelma, joka nykyään sisältää Runebergin teosten lisäksi käännöksiä ja systemaattisesti karttuvaa tutkimuskirjallisuutta, on nykyisen SLS:n kirjaston ydin.

SLS:n kirjasto on tieteellinen kirjasto, joka tukee seuran muuta toimintaa ja keskittyy humanistiseen tutkimukseen, pääasiassa Suomen ruotsinkielistä kulttuuria koskevaan kirjallisuuteen. Tieteenalat ovat kirjallisuushistoria, kielitiede, kansatiede, folkloristiikka ja historia.

SLS tukee laajalti tutkimusta ja ylläpitää paitsi omaa kustantamoa myös perinnetieteiden arkistoa sekä historiallista ja kirjallisuushistoriallista arkistoa. Vaikka SLS:n kirjaston toiminta perustuu näkemykseen humanististen tieteiden historiallisesta ulottuvuudesta, aineiston hankintaperiaatteet kuitenkin heijastavat tutkimuksen trendejä. Esimerkiksi kun kielitieteen aineiston painopiste on aina ollut suomenruotsalaisissa murteissa, kaksikielisyyden ja monikulttuurisuuden tutkimus tulee kuitenkin yhä tärkeämmäksi. Historian aineiston painopiste on paikallishistoriassa, kulttuurihistoriassa ja elämäkerroissa. Suomenruotsalaisella kaunokirjallisuudella on kirjastossa oma painoarvonsa, esimerkkinä voidaan mainita modernistikirjailijoiden teoksia alkuperäisinä painoksina: Edith

Södergran, Hagar Olsson, Gunnar Björling, Elmer Diktonius jne.

SLS:n kirjaston tehtävä on myös edistää kirjahistorian tuntemusta. Taustalla on kirjastonhoitaja Jarl Pousarin 2 500 kirjasidoksen lahjoitus vuonna 1998. Pousarin kokoelmassa on jonkin verran vanhempia kirjoja ja käsikirjoituksia – pari inkunaabeliakkin – mutta pääpaino on ainutlaatuisessa kokoelmassa 1800-luvun kustantajasideksia. Pousarin kokoelmaan voi tutustua kattavassa tietokannassa, jonne pääsee SLS:n verkkosivujen kautta. Pousarin kokoelmaa täydentää muutama muu vanhempi kirjakokoelma.

Kirjastonhoitaja Arne Jörgensenin kokoelma sisältää kaunokirjallisuutta, Suomen historiaa, akateemisia väitöskirjoja ja poliittisia pamfletteja. 1900-luvun alun pienpainatteita on erityisen runsaasti, käsittäen sen ajan poliittisia mullistuksia kuten kielitaistelua. Myös suomenruotsalaista kaunokirjallisuutta on edustava kokoelma. Muita merkittäviä kokoelmia on kirjastonhoitaja Henrik Grönroosin kokoelma, Söderströmin kustantamon kokoelma ja Svenska landsmålsföreningens -yhdistyksen kokoelma. Vuonna 2003 SLS sai lahjoituksena Paul Nybergin kokoelman Sakari Topeliuksen kirjojen erikielisiä painoksia. Tämä kokoelma on nyt perustana projektille Zacharias Topelius Skrifter. Topeliuksen koko tuotanto tullaan julkaisemaan tekstikriittisenä kommentoituna editiona.

www.sls.fi

Pousarin tietokanta: www.sls.fi/pousar/

Kirjoittaja on SLS:n kirjastonhoitaja.